

TÉKA TÉMA

A KOMÁROM-ESZTERGOM MEGYEI
KÖNYVTÁROSOK HÍRADÓJA

X. évf. 1. sz.

1999. február

X.

Üdvözet az olvasónak

A címben lévő római szám arra utal, hogy tizedik évfolyamába lépett a *TÉKA/TÉMA*, a Komárom-Esztergom megyei könyvtárosok híradója.

Minden öndicséret nélkül megállapíthatjuk, hogy mai, gyorsan változó világunkban ekkora időt megérni komoly eredmény. Hogy a pusztá megjelenésén túl milyen teljesítményt produkáltunk, annak megállapítása az Olvasó feladata. Hogy a benne foglalt cikkek túlélnek-e a napi aktualitást, azt a jövő dönti el. Legfeljebb bízhatunk benne. Azt is csak remélhetjük, hogy a könyvtárosokon kívül is érdekelhetett valakiket. Elsősorban az önkormányzatokra gondolhatunk, részben a statisztikák, részben a betétként megjelenő *Hírünk az országban* miatt.

Szerettünk volna mindenkinek teret adni a megszólaláshoz, amit a kollégák különböző mértékben vettek igénybe. A korábbinál is nagyobb aktivitásra szeretnénk biztatni az iskolai könyvtárosokat és a nehéz körülmények között dolgozó falusi kollégákat, hiszen - ha nem is túl nagy körben - egyfajta önreklám is a megjelenés, de sokkal fontosabb lenne, ha hasznosítható tapasztalatok forrása lenne kiadványunk.

Még egy fontos változásról szeretnék szólni. Búcsúzik feladatától a felelős szerkesztő. Az első évfolyam második számától vettem részt a munkában, először Tapolcainé Sáray Szabó Éva társaságában, majd Éva nyugdíjazása után egyedül. Az idők előrehaladása engem is elérte, magam is nyugdíjas lettem (bár ez némileg látszat, félállásban tovább dolgozom). De a váltás ettől függetlenül is szükséges időnként: új ember, új szemléletet hoz, újabb ötletei vannak, ami „feldobja” a lapot.

Bár utódom nem újonc. Ott volt a Komárom megyei Könyvtárosban, s a *TÉKA/TÉMA* szerkesztésében is részt vett. A kollégák jól ismerik, és kellően „grafomán” ahhoz, hogy jobb lapot hozzon össze. Persze egyedül nem megy (hogy Németh László egyedül volt képes a *Tanú* létrehozására, az inkább üdítő kivételnek számít).

Kérem tehát a kollégákat, támogassák az utódomat, írjanak mindannyiunk szórakozására és okulására minél több és minél jobb cikket!

Jó munkát kíván Takács Annának, búcsúzik az olvasóktól a lelépő szerkesztő:

Schmidt József

E számtól régi-új szerkesztője van a *TÉKA/TÉMÁNAK*. Tulajdonképpen nagy örömmel fogadtam a megtisztelő feladatot, mégis van bennem némi szorongás. Gyakorta éreztem ugyanis az elmúlt 10 évben lelkiismeretfurdalást, hogy nem voltam igazi gazdája a területemnek, nem írtam mindenről, amiről lehetett volna, és nem is tudtam eléggé ösztönözni kollégáimat. Jól tudom, hogy nem könnyű mindenki számára hasznos, érdekes olvasmánnyal megtölteni azt a nyolc oldalt, ami kéthavonként rendelkezésünkre áll. Milyen legyen az újság? Új, világmegváltó koncepcióval nem rendelkezem, csak a vágyaimat tudom megfogalmazni.

Szeretném, ha mindenki örömmel forgatná a lapot, mert biztos lehetne benne, hogy talál benne az érdeklődésének megfelelő olvasnivalót.

Szeretném, ha a *TÉKA/TÉMA* tükrözné a megye könyvtárainak életét, eredményeit, gondjait.

Szeretném, ha meg tudnánk fogalmazni a szakmai kihívásokat, és közös gondolkodással találnánk válaszokat, megoldási lehetőségeket.

Szeretnék néhány egykori hagyományt visszacsempészni. A személyi hírekben nemcsak a változásokra figyelni, érdemes lenne hírt adni esküvőről, születésről, ami elkerülhetetlen, temetésről is. Egymás jobb megismeréséhez, a tapasztalatok átadásához nyújtana segítséget egy-egy könyvtáros portré megírása. Jubileum, kitüntetés, nyugdíjba vonulás alkalom lehet rá.

Ha mindez sikerül, akkor sem biztos, hogy a *TÉKA/TÉMA* megfelel majd elvárásaitoknak. Egyet viszont jól tudok: egyedül nem megy. Akkor ad körképet az újság a megye könyvtárainak helyzetéről, ha tájékoztatást kapunk, akkor lesz hír a lapban, ha megírjátok, vagy legalább megtelefonáljátok. Akkor lesz érdekes, változatos, ha ötleteiteket, javaslataitokat megosztjátok. Rajtunk múlik, mennyire tudjuk tartalommal megtölteni.

Az hogy még van mit folytatni, nem utolsósorban Schmidt József érdeme, aki minden nehézség ellenére újra meg újra összeállította a lapot, akkor is, amikor elmulasztottunk anyagot küldeni. A nevetekben is köszönöm 10 éves munkáját és a jó együttműködés jegyében ajánlom figyelmetekbe az első számot

Takács Anna

A József Attila Megyei Könyvtár munkájáról

Sikeres esztendőt zárt könyvtárunk 1998-ban. A kulturális törvény kedvező hatásának eredményeképp minden területen fejlődés érzékelhető. A könyvtár és az Új Forrás összkiadása 66.413 ezer Ft volt, 22,5 %-kal több, mint 1997-ben. A saját bevétel is 21,3 %-os növekedést mutat, a meghatározott célra átvett pénzeszközök mértéke is minden eddiginél magasabb volt. A megyei önkormányzat év közben külön támogatást biztosított a közüzemi díjak fizetésére. A növekedés minden területen meghaladta az infláció mértékét. Ez különösen az állománygyarapításban érzékelhető: közel 10 millió Ft-ot költöttünk erre a célra, a darabszám-növekedés 47,6 %-os.

A fejlődés természetesen minden eddiginél feszítettebb munkát követelt a könyvtár munkatársaitól. Ezért is sajnálatos, hogy a bérmegetakarítást is dologi kiadásra kellett fordítanunk, pedig nem kevesen érdemeltek volna jutalmat munkájuk alapján...

Az olvasók, látogatók, kölcsönzők, kölcsönzött kötetek száma egyaránt az elmúlt évekhez hasonlóan alakult, ugyanakkor tovább nőtt a szóbeli tájékoztatást kérők száma.

Befejeződött a gyermekkönyvtár állományának számítógépes feldolgozása, júniusban megkezdtük a gépi kölcsönzést. Rögzítésre került 894 mesekötet 27639 meséje, valamint a kurrens gyarapodás 24 kötetének analitikus feldolgozása. Ütemesen végeztük a könyvek honosítását, szerződéses munkavállalás keretében is folyt a munka. A teljes leírásokat számítógépre visszük, hogy a későbbiek során katalógusként is teljes értékű legyen a számítógépes adatbázis. Ez tovább növeli a feldolgozó

könyvtárosok munkáját, akik a párhuzamos feldolgozás miatt amúgy is nagyon leterheltek.

Hálózati munkánkat a korábbi évekhez hasonlóan végeztük. Elkészítettük a statisztikai összesítést, amellyel kapcsolatosan több egyeztető megbeszélésen vettünk részt. Reméljük, hogy az így kialakult statisztika időtállóan bizonyul. Három pályázat elkészítésében segítettük a községi és a városi könyvtárakat. Pályázaton elnyert pénzekből sikerült gyarapítani a nemzetiségi községek német illetve szlovák nyelvű állományát. Eredményes munkát végeztek a szakmai munkaközösségek.

A hagyományos könyvtári hét szakmai programja egyúttal továbbképzés is volt. A könyvtári hétre jelent meg a megyei könyvtár évkönyve és a *Komárom megye a magyarországi sajtóban V.* kötete.

Az év során felvettük a kapcsolatot a British Council könyvtárával, melynek eredményeképp számos értékes ajándékkönyvet kaptunk, és kialakítottuk a Nagy-Britannia tájékoztató sarkot.

A szakmai munkának elengedhetetlen háttere a gazdasági osztály tevékenysége. Sikerült biztosítani a likviditást, és ehhez ebben az évben is feszes, fegyelmezett gazdálkodásra volt szükség. A kötet és a sokszorosító a külső megrendelésre végzett munkák igényeinek megfelelően csoportosította át munkáját, ezzel is javítva pénzügyi helyzetünket.

Összegzésképpen megállapítható, hogy a nehézségek ellenére a könyvtár a tőle elvárt követelményeknek túlnyomórészt eleget tett.

A József Attila Megyei Könyvtár 1999. évi stratégiai terve

A jóváhagyott költségvetés alapján úgy tűnik, hogy a könyvtár szakmai munkájának fejlődése ebben az évben is folytatódik. Induló költségvetésünk 63 millió Ft. A tavalyi könyvbeszerzési növekedés eredményeként számíthatunk központi dokumentum-beszerzési kiegészítésre is. Természetesen továbbra is folyamatosan figyelemmel kell kísérni a pályázati kiírásokat, szükség van a saját bevételre, de a feltételek reménykeltőek.

A könyvtár informatikai fejlesztése

A minisztérium telematikai pályázatának elnyerésével lehetőség nyílt számítástechnikai fejlesztési elképzeléseink megvalósítására: - Az

olvasóteremben már meglévő internetes gép mellé második számítógépet is szeretnénk üzembe helyezni az olvasók számára.

Szeretnénk webszervert regisztráltatni, amelyen elérhetővé válnának az interneten mind könyvtárunk, mind a városi könyvtárak adatai, rendezvényei, publikációi. Az olvasók számára is kívánunk biztosítani olyan számítógépeket, amelyeken a Textlib integrált könyvtári rendszer segítségével kereshetnek könyvet az olvasók. Textlib webszervert is szeretnénk biztosítani, így az internet segítségével elérhetővé válna Textlib adatbázisunk bármely könyvtár és minden olyan olvasó számára, aki otthonról, vagy a munkahelyéről szeretne tájékozódni állományunkról.

A hatékonyabb munkavégzés érdekében szükséges a könyvtár dolgozói gépeinek bővítése, illetve gyarapítása.

Az *Új Forrást* a Soros Alapítvány segítségével szeretnénk megjelentetni az interneten.

- Gyorsított ütemben folytatjuk teljes állományunk számítógépre vitelét, hogy 2001-től áttérhessünk a gépi kölcsönzésre.

Kiadványok:

- *Új Forrás*, évente 10 szám
- *Téka/Téma*, évente 6 szám
- *Hírünk az országban*, évente 6 szám
- *Komárom megye könyvtermése 1998-ban. A Téka-Téma mellékleteként*

- *Komárom megye a magyarországi sajtóban. 1985-1989*

- *Az Új Forrás* repertórium
- „*Az Új Forrás* vonzásában”
- *Vekerdi László munkássága*. Személyi bibliográfia
- *Mesekönyvek analitikus feldolgozása*
- *Évfordulónaptár*
- Csokits János verseskötete.

A Bod Péter könyvtárhasználati versenyről

Immár hagyomány, hogy a Művelődési Minisztérium által meghirdetett tanulmányi versenyek közül a könyvtárhasználati versenyt a Komárom-Esztergom megyei Pedagógiai Intézet szervezi, fogja össze és hirdeti meg az iskolák 6. 8. és 10. osztályos tanulóinak.

A témakör, ami köré a kérdéseket felépítik, évente változó. Az idén „A természeti és épített környezet védelme” köré csoportosultak a kérdések.

A versenyt az iskolai könyvtárosok nagy odafigyeléssel és igen lelkiismeretesen készítik elő. Abban az iskolában, ahol több tanuló jelentkezik, egy házi verseny megrendezésével értékelik a tanulók munkáját, eredményeit, és a győzteseket küldik a megyei fordulóra. Itt már minden iskolából korcsoportonként csak 1-1 tanuló képviseli az iskoláját. Az igen mozgalmas, sokrétű, néha furfangos kérdések megválaszolása, a kézikönyvekben való gyors keresés nem kis erőpróba elé állítja a diákokat. A felkészítő könyvtárosok - akik elkísérik tanítványaikat a versenyre - jóleső érzéssel kísérik figyelemmel a verseny kellemes hangulatában a gyerekek otthonos mozgását a könyvek birodalmában.

Ebben az évben először a 10. osztályos tanulóért izgulhattunk 1999. január 27-én, akik a tatabányai Árpád Gimnáziumban versenyeztek. Az igen szoros küzdelemben az alábbi eredmények születtek:

1. Varga Kornél
Eötvös József Gimnázium, Tata
felkészítő: Zottlné Juhász Katalin
2. Bokros Tímea
Eötvös József Gimnázium, Tata
felkészítő: Zottlné Juhász Katalin
3. Montz Mariann
Bárdos László Gimnázium, Tatabánya
felkészítő: Róka Imréné

Ezt követte február 3-án a 6. és 8. osztályos tanulók versenye, akik a komáromi Feszy Árpád Általános Iskolában mutatták meg, mit tudnak a könyvtárhasználat rejtelseiből. A két korosztály külön-külön feladatsort kapott, és az egymást követő versenyen egymásért izgulhattak a tanulók. Akik

még verseny előtt voltak (8. osztályosok), feszülten figyelték a „kicsik” versengését, utána pedig - az izgalmak után - felszabadult hatodikosok várták a nyolcadikosok eredményét. A versenyen igen szoros eredmény született mindkét korcsoportnál, de végül is a jók közül a legjobbak szerezték meg az első helyeket. A 6. osztályosok között

1. Klotz Patrícia
Somogyi Béla Általános Iskola, Esztergom
felkészítő: Beseyné Jeszenszky Judit
2. Gubányi Réka
Bárdos László Gimnázium, Tatabánya
felkészítő: Róka Imréné
3. Jegenye István
Váci Mihály Általános Iskola
felkészítő: Vojcsek Sarolta

A 8. osztályosok között 1.

- Németh Natália
Árpád Gimnázium, Tatabánya
felkészítő: Szalay Izabella
1. Szelőczei Orsolya Általános Iskola, Szomód felkészítő: Szalay Zsoltné
  2. Csordás Gábor
Árpád Gimnázium, Tatabánya
felkészítő: Szalay Izabella

Valamennyi korcsoportból az első helyezettek jutnak tovább az országos versenyre, ahol bizonyára eredményesen képviselik megyénket. Addig is szívből gratulálunk az eddigi versenyek résztvevőinek, külön a helyezetteknek és a felkészítő könyvtárosoknak. A továbbjutóknak eredményes felkészülést és további sikereket kívánunk az országos megmérettetésén.

Külön szeretnék említést tenni a versenyt lebonyolító iskolákról, a tatabányai Árpád Gimnáziumról és a komáromi Feszy Árpád Általános Iskoláról, ahol a versenynek helyet adtak, és az iskola mindent megtett, hogy a versenyzők, a zsűri, és a tanulókat kísérő könyvtárosok jól érezzék magukat. Köszönjük a Feszy iskola szíves vendéglátását, a barátságos körülmények biztosítását.

Tanczerné Jakus Emőke
listás könyvtári szakértő
Köküti Általános Iskola, Tata

A CEBA Kiadó helyismereti kiadványai

1. A CEBA Hungary Kft. (CEBA Kiadó) a sikeres „Magyarország Megyei Kézikönyvei” sorozat kiadása után újabb vállalkozásba kezdett. 1998-ban megkezdte a „Magyarország Kisrégiói” sorozat szervezését és kiadását. A teljes sorozat várhatóan 2000-re készül el.

A kiadványsorozat a statisztikai kistérségi besorolásokat követi.

A kiadvány tartalma:

Bemutatja a kistérséget általában, a régióközpontot, valamennyi, a kistérséghez tartozó települést, színes fotókkal, címerekkel.

A kiadó arra törekszik, hogy a rendelkezésre álló és természetesen nagyon hasznos, fontos információkat közölje.

Fejezetei: Általános bevezető a térségről; településmonográfiák, túrajavaslatok, különböző adattárak: idegenforgalmi, közszolgálati, gazdasági.

A kiadvány - tudományos alapokon - komplexen mutatja be a térséget és a településeket - elegáns A/5 formátumú, teljesen színes, angol és német nyelvű összefoglalókat tartalmazó kötetben.

Már elkészült: *Komárom és térsége, Mátraalja, Szécsény-Hollókő.*

Szervezés alatt: *Tatabánya és a tatai medence, Esztergom és környéke, Kisbér és a Bakonyalja*

Példányszám: min. 2000 pld.

2. A kétezredik év küszöbén, rövidesen a NATO-ba majd néhány év múlva az Európai Közösségbe belépő országról, annak viszonyairól, közéletének szereplőiről, kultúrájáról, gazdaságáról szól a CEBA Kiadó megyei kézikönyv sorozatra épülő, azt kiegészítő és szintetizáló 10 kötetes projektje.

Magyarország kézikönyve címmel.

Az 1000 éves államiságnak évfordulójához közeledő és egyben az új évezredbe lépő ország nagy kihívások előtt áll. Magyarország kézikönyve az adottságok számbavételének, a perspektívák felvázolásának, kihívásoknak való megfelelés segédeszköze kíván lenni.

Sokan sokszor sok helyen leírták, hogy mekkora jelentősége van a pozitív országkép kialakításának belföldön és külföldön egyaránt. *Magyarország kézikönyve* a nemzeti öntudat könyve szeretne lenni, modern európai országot, toleráns népet, gazdag kultúrát, hatékony gazdaságot akar sugallni - objektíven, túlzások nélkül - mértéktartóan.

Magyarország kézikönyve az állampolgárok, a szervezetek, az idelátogató és itt élő külföldiek eligazodásához kíván segítséget nyújtani, szintetizálja az 1000 éves államiség alatt, de főleg a XX. században összegyűlt tudást, információt az országról és a magyar népről.

Segédeszköze kíván lenni a cégvezetőknek, a közigazgatás különböző posztjain dolgozó közalkalmazottaknak, a tanároknak, a diákoknak, a művelt állampolgároknak egyaránt.

Kötetei:

Magyarország az ezredfordulón

Magyarország közéleti adattára

Magyar gazdaság kézikönyve

Magyar települések enciklopédiája

Magyarország címertára

Magyar pénzek, kitüntetések, rendjelek 1000-2000-ig

Magyarország műemlékei, híres helyei, nevezetes műtárgyai

Magyar közélet arcképcsarnoka

A sorozat kötetei tömörített változatban angol, német és orosz nyelven is megjelennek.

Várható megjelenése: 2000. december 31-ig folyamatosan.

Példányszáma: 7000-10000 pld.

Oldalszám: kötetenként 500-1000 old.

Mérete: A/4, keményborítás, fóliázott.

A kiadványok megrendelhetők és további információk kaphatók: CEBA Komárom-Esztergom megyei Koordinációs Iroda 2800 Tatabánya, Ifjúmunkás út 52. Tel.: 34/313-271

Könyvtárak és önkormányzatok kedvezményesen rendelhetik meg kiadványainkat.

Huszár Sándorné

Rólunk írták

Megyénk a sajtóban

A Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat József Attila Megyei Könyvtára kiadásában megjelent a *Komárom megye a magyarországi sajtóban* hatodik kötete.

A könyv az 1980-85. közötti időszakot öleli fel. Szerkezete és gyűjtőköre azonos az előző kötetekkel. Tartalmazza a szerző nevét, a cikkek esetében

a napi- és hetilapoknál a lap címét, megjelenési évét, a dátumot és a lapszámot, a folyóiratoknál pedig a folyóirat számát. Az új kiadvány azok számára hasznos, akik az öt esztendő keresztmetszetére kíváncsiak a hírközlésben, vagy egy konkrét témára szeretnének visszatérni tíz-tizenöt esztendő távlatában.

A kötetet szerkesztette Schmidt József.

Főiskolai kutatás a tatai könyvtárról

A Modern Üzleti Tudományok Főiskolájának harmadik éves hallgatója, a tatai Izsáki Andrea - az intézményi versenyen elért előkelő második helyezése alapján - az Országos Tudományos Diákköri konferencián is bemutathatja dolgozatát, amelyet "A tatai Móricz Zsigmond Városi Könyvtár átvilágítása" címmel írt. Ennek elkészítésében és az országos versenyre való felkészülésben segítséget nyújtott Andreának a MÜTF könyvtárvezetője, dr. Voit Pál, valamint Németh Péter tanársegéd és Andicsné dr. Horváth Judit docens.

A dolgozat aktualitását - a hallgató marketing-kutatás iránti elkötelezettsége és (tatai lévén) nem titkolt lokálpatriotizmusa mellett - az adta, hogy a tatai könyvtár 1949 óta áll az olvasók rendelkezésére, így a jövő évben ünnepli fennállásának 50. évfordulóját. Izsáki Andrea ez év tavaszán és őszén nagy számú kérdőívet készített és juttatott el a kiválasztott körnek, s a beérkezett válaszok alapján összesen négyszáz könyvtárlátogató véleményét összegezte. A kérdőív két fő kérdésre keresett választ: mit várnak el az olvasók a XX. század végén a könyvtártól, illetve mi az informatika szerepe a könyvtár szolgáltatásainak használatában. Andrea előadásából megtudhattuk, hogy a tatai Móricz Zsigmond Könyvtár dokumentumállománya több mint 170 ezer darabból áll, amelyek között számos könyv, folyóirat, mikrofilm, video- és hangkazetta mellett egy helyi „specialitás” - a helytörténeti gyűjtemény - is megtalálható. A kiterjedt kapcsolatrendszernek köszönhető, hogy itt található Tata holland testvérvárosa, Alkmaar ajándéka: egy több ezer darabos CD-gyűjtemény is.

A tatai könyvtárnak jelenleg 2767 beiratkozott látogatója van: többségük diák, illetve legalább érettségivel rendelkező olvasó. A kutatásból kiderült az is, hogy a kölcsönzés jórészt a hagyományos szolgáltatások igénybevételéből áll, azaz az olvasók 95 százalékban - elsősorban kötelező és ajánlott irodalom, földrajz, történelem, művészeti tárgyú - könyvet kölcsönöznek, s még kevésbé ismertek illetve elterjedtek az olyan magasabb szintű szolgáltatások, mint például a számítógép, az Internet használata (ezek igénybevételi aránya 10 százalék volt). Összességében véve a látogatók elégedettek a tatai könyvtár működésével, az előnyök között 61 százalékban a könyvtárosok segítőkész, kedves, barátságos munkáját említették. Hasonlóan magas elégedettségi fok mutatható ki a megfelelő, nyugodt légkörre és a kedvező nyitvatartási időre vonatkozó kérdéseknél is.

Az olvasók szerint szükség volna egy elkülönített ruhatárra és olvasóhelyiségre, számítógépes katalógusra és több technikai eszközre, valamint a könyvtári rendezvények szélesebb körű megismertetésére.

A könyvtár vezetői és munkatársai a felmérés tanulságait Izsáki Andreától írásos dolgozatban, ábrákkal és diagramokkal illusztrálva megkapták.

Reményeink szerint a Modern Üzleti Tudományok Főiskolája segíteni tudott abban, hogy a tatai Móricz Zsigmond Városi Könyvtár e tapasztalatok birtokában egy magasabb szolgáltatási színvonalon ünnepelhesse fennállásának ötvenedik évfordulóját.

Turán Csilla

Könyvtárral, kórossal gyarapodtunk

Új helyen, az idősek klubja fölötti tetőtérben mostantól kényelmes, szép környezetben könyvtár várja az olvasni vágyókat. A beiratkozott tagok könyvek és folyóiratok gazdag kínálatából válogathatnak. Természetesen mód van kölcsönzésre is. Ezzel párhuzamosan megszerveződött a kórus is a falunkban, egyházi és világi darabok szerepelnek a többszólamú énekkar műsorában. A jövőben szlovák és német nemzetiségi népdalok tanulását, illetve előadását is tervezzük.

Németh Iván Dág *Szabad Föld*, 1999. jan. 19.

A művészet olyan, mint a levegő

Tízéves irodalmi lap ünnepelt a megyei könyvtárban

Méltó keretek között ünnepelte meg a *Hitel* című irodalmi, művészeti és társadalmi folyóirat a tízéves születésnapját tegnap este Tatabányán, a megyei könyvtárban.

Az ünnepélyes eseményen jelen volt Monostori Imre, a könyvtár igazgatója, az *Új Forrás* főszerkesztője, Csoóri Sándor, a *Hitel* alapítója és szerkesztői, Ágh István, Döbrentei Kornél és Nagy Gáspár. Az eseményen még részt vett Tatabánya polgármestere Bencsik János és alpolgármestere, Bársony László.

Mint azt Monostori Imre elmondta, hogy egy nagyon emlékezetes nap 1982. november 12-e, amikor Németh Lászlónénál, Ella asszonynál összeült egy kis csapat, hogy megfogadjon egy gondolat, miszerint nagy hiba, hogy csak állami folyóiratok vannak, és a perifériára szorult költőknek, íróknak nem lehet szava. Pedig úgy kellene a szabad szellemiség!

Csoóri Sándor úgy idézte fel azt az estét, úgy beszélt nekünk, hogy úgy éreztük, mintha ott letünk volna. Illyés Gyula új kötetével a hóna alatt vágatott be. Vitáztak, elmélkedtek. Gyula bácsi a megszokott fanyar humorával viccelődött: „Minek nektek egy folyóirat, mind buták vagytok hozzá!” Aztán Illyés érvelt is; minek küzdeni, amikor az ő írásait sem közli le az *Élet és Irodalom*. Ki kell vonulni a fővárosból a vidéki lapokhoz. De akkor mi lesz az ifjúsággal, érveltek a fiatalok, hiszen ők még be sem vonultak a fővárosi irodalmi életbe...

Ezen az estén ültették el a magot. Pontosabban két magot. A Bethlen alapítványét, melyből diszkrétan az erdélyieket akarták segíteni, és a *Hitel*

című irodalmi folyóirat gondolatát, amit végre nem cenzúráznának, mint a *Tükör* - említette hevesen Csoóri Sándor, mert a *Tükör* csak ámitás volt, feszültségoldás. Sajnos Illyés Gyula már nem élhet meg, hogy a két mag kikeljen. 1983-ban meghalt, a *Hitel* című folyóirat pedig valójában 1988-ban indult útjára, ha akadozva is. Hiszen 1989-90 a változások kora, de nem az irodalomban. „Töredékvalóságot kaptunk, és kapunk azóta is” - vélte Csoóri Sándor. Az irodalom azóta sem került

a helyére. Pedig a művészet olyan, mint a levegő, csoda, hogy még élünk nélküle. Noha az emberek nem olvasnak irodalmi művet, tévét néznek inkább. De talán eljön az idő, és rájönnek, hogy a művészet belső tartást ad, szükség van rá.

Am szerintünk az is óriási eredmény, hogy az irodalmi esten nagyon szép számmal voltak jelen.

Monos Zsuzsa

Hírlap, 1999. febr. 23.

Szervezeteink életéből

A KKDSZ országos értekezletéről

A KKDSZ 1999. február 24-én országos értekezletet tartott, melynek témája a 16 %-os bérnövekedés eléréseért kidolgozott cselekvési terv megvitatása és elfogadása volt.

Vadász János, a KKDSZ elnöke bevezető előadásában hangsúlyozta, hogy több súlyos ellentmondás tapasztalható a művelődési intézmények területén.

- Az önkormányzatok kulturális célra juttatott támogatása jelentős mértékben nőtt, ugyanakkor az intézmények soha ilyen veszélyben nem voltak.
- A Kulturális Törvény jelentős vívmány, a végrehajtási utasítások azonban késnek, és a költségvetési törvény több ponton - természetesen hátrányunkra - módosította.
- Rossz üzenete van annak, hogy az ún. fókuszált béremelés alkalmas egyes közalkalmazotti rétegek kapcsolatának rontására. A KKDSZ ehhez nem partner. A bértábla befagyasztása helyi szintre tereli a bérmegállapodásokat, ahol az önkormányzatok joggal hivatkoznak a támogatás csökkenésére, miközben a bérrendszer reformjéért küzdünk.

A bérhelyzet problematikus. 1999-ben nettóban is csökkent a kollégák bére, ráadásul az alacsonyabb fizetéseket sújtotta az adótábla változása. Bérfagyasztás 10 év óta most van először. Az önkormányzatok változó módon reagáltak, de nagyon sok intézményben egyáltalán nem történt semmi. A KKDSZ az elmúlt év novemberében kezdte meg a bértárgyalásokat. A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma felvállalta ugyan a kérést, hogy kormányhatározat biztosítsa a pedagógusokéhoz hasonló béremelést, de a határozat nem született meg.

Januárban kértük, hogy a minisztérium saját intézményeiben hajtsa végre a béremelést, mutasson példát. Ez formálisan megtörtént, 11,31 %-ot kaptak, júliustól pedig 4,69 %-ot, így legalább a jövő évi bértömeg emelkedik a kívánt módon. Kértük, hogy az ágazati minisztériumokhoz tartozó intézmények is hasonló elbírálásban részesüljenek. Közös levelet szeretnénk volna írni az ön

kormányzatoknak a béremeléssel kapcsolatban, hozzátéve a kérést, hogy ne szüntessenek meg intézményeket.

Dr. Visy Zsolt helyettes államtitkár úr megerősítette a minisztériumokhoz tartozó intézményekben történt béremelési intézkedéseket. Tájékoztatta a megjelenteket, hogy mind az ágazati minisztériumoknak, mind az önkormányzatoknak szóló levél elkészült, amelyben kéri a 16 %-os béremelés biztosítását. Igaz, forrást nem, de ő úgy tapasztalta, hogy az önkormányzatok kultúrabarátok, és biztosan teljesítik a kérést. Felhívta a figyelmet a nagyszámú pályázati lehetőségre, amely tovább javítja az ágazat helyzetét. Az intézmények problémáira nem reagált, és nem tartotta indokoltnak a szakszervezet nyugtalanságát. Ezt követően a KKDSZ a következő határozatot hozta:

- Fenntartjuk a 16 %-os bérfeljesztési igényt.
- A SZEF keretein belül tömegtüntetést szervezünk.
- A PSI támogatását kérjük.
- A SZEF akcióbizottságot, illetve sztrájkbizottságot alakít.
- Az intézmények használóit folyamatosan kell(ene) tájékoztatni, hogy bármilyen akció az ő érdekükben is történik.
- Az önkormányzatok számára is nyilvánvalóvá kell tenni, hogy nem ellenük, hanem a finanszírozási rendszer jobbításáért küzdünk.
- Szorgalmazzuk a Kulturális Törvény végrehajtási rendeleteinek jóváhagyását, illetve kidolgozását.

*

A béremelés helyzete Komárom megyében

Dorog:	14,6 %
Esztergom:	13 %
Komárom:	11 %
Oroszlány:	10 %
Tata:	13 %
Tatabánya:	11 %
Megyei Könyvtár:	11 %

A MKE Komárom-Esztergom megyei szervezeteinek munkaterve

A Magyar Könyvtárosok Egyesületének Komárom-Esztergom megyei szervezete továbbképzéseket, tapasztalatcseréket, rendezvényeket tervez ebben az évben.

Hasznos kezdeményezés a megye közgyűjteményeinek megismerése - több évre biztosít programot az érdeklődő könyvtárosoknak.

Belföldi tapasztalatcsere keretében a veszprémi Megyei Könyvtárat látogatjuk meg, és részt veszünk a pápai vándorgyűlésen.

Az Ünnepi Könyvhét megyei megnyitójának megrendezését az oroszlányi Városi Könyvtár vállalta. Az egyesület részt vesz az Őszi megyei Könyvtári Napok szervezésében.

A tatai Városi Könyvtár szeptember 18-án ünnepi jogelődje, a tatai körzeti könyvtár alapításának 50. évfordulóját, az ünnepség szintén része az egyesület tervének.

A vezetőség reméli, hogy a változatos programok sok érdeklődőt vonzanak.

*

A feldolgozó könyvtárosok munkaközössége meghívására 1999. február 22-én a Megyei Könyvtárba látogatott Varga Ildikó, az OSZK KMK munkatársa. Az összejevetel témája volt többek között a CD-ROM-ok formai feltárása, az integrált könyvtári rendszer és a hagyományos katalógusok, a központi cédulák és a szabvány ellentmondásai. Végül a feldolgozó munka napi gondjairól, örömeiről beszélgettünk.

Hírek

Pályázati hírek

A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma a 15/1998 (III. 31.) MKM rendelet alapján az éves költségvetési törvényben biztosított könyvtári érdekeltségnövelő támogatásból 10 %-ot azon önkormányzati könyvtárak fejlesztésére különít el, amelyeknél az egy lakosra jutó állománygyarapítási összeg elmarad az országos átlagtól.

Az országos átlag 1998-ban

községi könyvtárakban 65.-Ft/lakos

városi könyvtárakban 102.-Ft/lakos

Azok a községi és városi önkormányzatok pályázhatnak, amelyek könyvtárai 1998-ban a fenti átlagos összegeknél kevesebbet tudtak állománygyarapításra fordítani.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

- a könyvtár 1999. évi jóváhagyott költségvetését

- az önkormányzat által felajánlott összeget, amellyel a már jóváhagyott költségvetési támogatáson felül kiegészíti a könyvtár beszerzési keretét

- a képviselő-testület kötelezettségvállalását arról, hogy a pályázaton elnyert és az önkormányzat által felajánlott összegeket a könyvtár rendelkezésére bocsátja.

A pályázaton elnyerhető támogatás - a fenti rendelet értelmében - megegyezik az önkormányzat által felajánlott összeggel.

Jó lehetőség ez a pályázat mindazon önkormányzatok számára, amelyek szeretnék ugyan könyvtárukat támogatni, de anyagi lehetőségeikből kevesebbre futja a kívánatosnál. 50-100 ezer Ft is sokat jelent, hiszen megduplázódik.

A pályázat beadásának határideje
1999. április 10.

Postacím: Nemzeti Kulturális Örökség
Minisztériuma Könyvtári
Osztály 1363 Budapest Pf.: 4.

Információ kérhető a 302-0600/1696-os telefonszámon.

*

A Nemzeti Kulturális örökség minisztere a Nemzeti Kulturális Alapprogram miniszteri kerete terhére meghívásos pályázatot hirdetett ötven községi és városi könyvtár részére a Britannica Hungarica Enciklopédia egy-egy sorozatának elnyerésére. Komárom megyéből Kocs, Lábatlan és Nyergesújfalu könyvtára pályázhatott.

*

Könyvtárpártoló Önkormányzat 1999

A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma ez évben is pályázatot hirdet a „Könyvtárpártoló Önkormányzat cím elnyerésére a nyilvános könyvtárat fenntartó községi és városi önkormányzatok részére.

Pályázati űrlap igényelhető a Megyei Könyvtárban, illetve interneten elérhető és letölthető a <http://www.mkm.hu> címen.

A pályázat beadási határideje: 1999. április 10.

Cím: Nemzeti Kulturális Örökség
Minisztériuma Könyvtári Osztálya 1363
Budapest, Pf. 4. A településtípus szerinti kategóriákban elnyerhető támogatások:

I. helyezett: 1 millió Ft

II. helyezett: 800 ezer Ft

III. helyezett: 600 ezer Ft.

A pályázattal kapcsolatos részletesebb információ a 302-0600/1696-os telefonszámon kérhető.

Könyvtárnyitás, Tata. Március 4-én 16 órakor újra megnyílik a kertvárosi fiókkönyvtár a Fenyő tér 8. sz. alatt, a Concerto zeneiskola épületében. A Móricz Zsigmond Városi Könyvtár munkatársai csütörtökönként 16 és 18 óra között várják az olvasókat.

*

Mozgalmas évet zárt a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár Gyermekkönyvtára 1998-ban. A Nemzeti Kulturális Alap pályázatán nyert pénzzel, a MOL RT támogatásával két érdekes rendezvénysorozatot szerveztek. Augusztusban a kézműves napok keretében többek között gyöngyfűzés, batikolás, gyurmázás, játékkészítés lehetősége fogadta a gyerekeket. A decemberi Gyermekkönyvtári Hét programjában zenés irodalmi műsort szerveztek, amelyen a csornai Garabonciás Együttes megzenésített gyermekverseket adott elő. Volt könyvtárhasználati vetélkedő, mesemondó verseny, mézeskalács-készítés, valamint a mese- és versíró pályázat eredményhirdetését is ekkor tartották.

A látványos akciók eredményeként nőtt a gyermekfoglalkozások száma. Az új társasjátékok, video-vetítések is sok látogatót vonzanak. *

Paul Verlaine
Álmodom egy nőről

*Álmodom egy nőről, akit nem ismerek,
forró és különös, áldott, nagy látomás,
aki sohasem egy s aki sohasem más, aki
engem megért, aki engem szeret.*

*Mert ő megért. Neki, óh, jaj, csupán neki,
bús, áttetsző szívem többé már nem talány,
sápadt homlokomnak verejték-patakán
frissíve omolnak az ő szent könnyei.*

*Barna, szőke, vörös? Óh, nem tudom én, nem. A
neve? Emlékszem: lágyan zendül, mélyen, mint
kedveseinké ott lenn, a sírban lenn.*

*Nézése hallgatag szobrokénak mása, szava
messziről jön, komoly, bús, fénytelen, mint
elnémult drága szavak suhanása.*

Ady Endre fordítása

A dorogi Városi Könyvtár a Budapest Bank által meghirdetett pályázaton 100 ezer Ft-ot nyert, amelyet pénzügyi és gazdasági könyvek vásárlására kíván fordítani.

*

Többszöri beázás után 1998-ban megtörtént a dorogi városi könyvtár tetőszerkezetének cseréje. A raktárként szolgáló 2 helyiség fölött födémcserét is végeztek. A könyvtárosokra nagy terhet rótt a rengeteg pakolás, cipekedés, de a végeredmény mindenért kárpótolta.

Két helyiségből álló helytörténeti kutatószobát is kialakítottak. A városi önkormányzat megvásárolta Pick József helytörténeti gyűjteményét és ezt a Városi Könyvtárnak ajándékozta. A feldolgozáshoz kaptak számítógépet, szkennert, CD-írókat. *

Gratulálunk Szederkényi Csabánénak Kinga Eszter nevű leányához, aki 1998. november 19-én született. A babának és a mamának jó egészséget kívánunk.

*

KÖZÉRDEKŰ

Felhívjuk a könyvtárközi kölcsönzéssel foglalkozó könyvtárosok figyelmét arra, hogy a Megyei Könyvtártól kapott könyveket bérmentesítés nélkül, azaz portósan küldjék vissza, a postaköltséget az Országos Dokumentumellátási Rendszer biztosította pénzből fedezzük.

Szeretettel köszöntjük
kolléganőinket a
Nemzetközi Nőnapon

Szerkesztők: ifj. Gyúszai László, Tata, Móricz Zsigmond Városi Könyvtár
dr. Horváth Géza, József Attila Megyei Könyvtár
Kelecsényi Péterné, József Attila Megyei Könyvtár
Tanczerné Jakus Emőke, Tata, Kólkúti Általános Iskola

Kiadja a József Attila Megyei Könyvtár, Tatabánya, Fő tér 2.

Felelős kiadó: dr. Monostori Imre igazgató

Felelős szerkesztő: Takács Anna

ISSN 1218 9278

Tb.MK. S-12/1999